MEB ÖYSS - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (Senaryo 1) Formatına Uygundur

2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO 1)

Adı - Soyadı: ..... **Sınıfı / Şubesi:** 5 / ..... **Okul No:** .....
Aldığı Not: .....

ANT HOCAM

SINA V SORULARI

Soru 1 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.1)

İnsanlar gün içinde birden fazla grubun içinde yer alabilir ve bu gruplarda farklı roller üstlenirler. Üstlendiğimiz her rol, beraberinde belirli hak ve sorumluluklar getirir.

Örneğin 5. sınıf öğrencisi olan Elif; evde "çocuk", okulda "öğrenci", çevre kulübünde ise "kulüp başkanı" rolündedir.

Elif'in okulda "öğrenci" rolü ile çevre kulübündeki "kulüp başkanı" rolünün gerektirdiği sorumluluklara birer örnek yazınız.

Cevap:

- **Öğrenci Rolü Sorumluluğu:**
  .....
- **Kulüp Başkanı Rolü Sorumluluğu:**
  .....

ANT HOCAM

Soru 2 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.2)

Ülkemizin farklı bölgelerinde yaşayan insanların giyim kuşamları, halk oyunları, yöresel yemekleri ve düğün adetleri çeşitlilik gösterebilir. Bu durum kültürel bir zenginliktir.

Farklı kültürel özelliklere sahip insanlara saygı göstermenin ve onları olduğu gibi kabul etmenin "birlikte barış içinde yaşama kültürüne" sağladığı iki katkıyı yazınız.

Cevap:

1. .....
2. .....

ANT HOCAM

Soru 3 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.2)

Sınıfınıza farklı bir ilden veya ülkeden yeni bir öğrenci nakil olmuştur. Bu öğrencinin konuşma şivesi, giyimi veya yemek alışkanlıkları sizinkinden farklıdır.

Bu öğrencinin kendini yalnız hissetmemesi, okula kolay uyum sağlaması ve birlikte yaşama kültürünün güçlenmesi için sınıf arkadaşları olarak sergilemeniz gereken iki olumlu davranışı açıklayınız.

Cevap:

1. .....
2. .....

ANT HOCAM

Soru 4 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Toplumsal yaşamda yardımlaşma ve dayanışma; birlik ve beraberliğimizi güçlendiren en önemli değerlerimizdendir. İmece usulü, bayramlaşma, kermesler ve yardım kampanyaları bu dayanışmanın somut örnekleridir.

Okulunuzda ihtiyaç sahibi öğrenciler veya bir köy okulu için düzenlenecek bir yardım kampanyasına bir 5. sınıf öğrencisi olarak nasıl katkı sağlayabileceğinize yönelik iki fikir yazınız.

Cevap:

1. .....
2. .....

ANT HOCAM

Soru 5 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Doğal afetler (deprem, sel, yangın) sonrasında milletimizin tek yürek olarak afet bölgesine giysi, gıda ve battaniye göndermesi, kan bağışında bulunması toplumsal birliğin devamını sağlar.

Afet dönemlerinde sergilenen bu yardımlaşma faaliyetlerinin toplumdaki "kardeşlik, sevgi ve güven" duygularına etkisini açıklayınız.

Cevap:

.....
.
.....
.

ANT HOCAM

Soru 6 (20 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.2.1)

Bir yerin dağlara, denizlere, önemli ticaret yollarına, boğazlara, komşu ülkelere veya büyük şehirlere göre konumuna "göreceli (özel) konum" denir.

Yaşadığınız ilin (veya ülkemizin önemli bir ilinin) deniz kıyısında bulunması, önemli kara yollarının kesişiminde yer alması veya verimli bir ovaya sahip olması gibi göreceli konum özelliklerinin o ilin ekonomik faaliyetlerine (tarım, turizm, ticaret, sanayi) sağladığı iki faydayı açıklayınız.

Cevap:

1. .....
   .....
2. .....
   .....

CEVAP ANAHTARI VE DERECELİ PUANLAMA RUBRİĞİ (ANT HOCAM)

Sınav Soru Ve Puan Dağılım Özet Tablosu

Soru No	Öğrenme Çıktısı / Tema	Soru Tipi / Odak	Azami Puan
Soru 1	SB.5.1.1. Dâhil olduğu grup...	Açık Uçlu (Rol ve Sorumluluk İlişkisi)	15 Puan

Soru No	Öğrenme Çıktısı / Tema	Soru Tipi / Odak	Azami Puan
Soru 2	SB.5.1.2. Kültürel özellikler...	Açık Uçlu (Kültürel Saygının Katkıları)	15 Puan
Soru 3	SB.5.1.2. Kültürel özellikler...	Durum Analizi / Açık Uçlu (Uyum ve Hoşgörü)	20 Puan
Soru 4	SB.5.1.3. Toplumsal birliği ...	Uygulama / Açık Uçlu (Kampanya Katkısı)	15 Puan
Soru 5	SB.5.1.3. Toplumsal birliği ...	Analiz / Açık Uçlu (Toplumsal Birlik ve Afet)	15 Puan
Soru 6	SB.5.2.1. Yaşadığı ilin göre...	Nedem-Sonuç / Açık Uçlu (Göreceli Konum & Ekonomi)	20 Puan
TOPLAM	**4 Öğrenme Çıktısı**	**6 Açık Uçlu Soru**	**100 Puan**

Model Cevaplar ve Puanlama Rubrikleri

Soru 1 Dereceli Puanlama Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  - **Öğrenci Rolü Sorumluluğu:** Derslere zamanında girmek, okul kurallarına uymak, ödevlerini eksiksiz yapmak veya öğretmenlerini ve arkadaşlarını saygıyla dinlemek. *(7,5 Puan)*
  - **Kulüp Başkanı Rolü Sorumluluğu:** Çevre kulübü toplantılarını yönetmek, kulüp etkinliklerini planlamak, üyeler arasında görev dağılımı yapmak veya kulüp panosunu hazırlamak. *(7,5 Puan)*
- **Puanlama Kriterleri:**
  - **15 Puan:** Her iki role uygun, doğru ve net birer sorumluluk yazılmıştır.
  - **7,5 Puan:** Yalnızca bir role uygun doğru sorumluluk yazılmıştır.
  - **0 Puan:** Yanlış veya ilgisiz cevap verilmiştir / boş bırakılmıştır.

Soru 2 Dereceli Puanlama Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  a. İnsanlar arasındaki ön yargıları ve çatışmaları engelleyerek toplumsal huzuru ve barışı sağlar.
  b. Birlikte yaşama arzusunu, empati duygusunu ve kültürel zenginleşmeyi pekiştirir.
- **Puanlama Kriterleri:**

- **15 Puan:** Birlikte yaşamaya katkı sağlayan iki geçerli ve mantıklı madde ifade edilmiştir. (Örn: 8 Puan + 7 Puan)
- **7-8 Puan:** Doğru tek bir katkı yazılmıştır.
- **0 Puan:** İlgisiz cevap verilmiş veya boş bırakılmıştır.

Soru 3 Dereceli Puanlama Anahtarı (20 Puan)

- **Model Cevap:**
  a. Yeni gelen arkadaşımızı güler yüzle karşılamak, onunla tanışmak ve farklılıklarıyla dalga geçmeyip ona saygı göstermek.
  b. Teneffüslerde onu oyunlarımıza davet etmek, okulun bölümlerini tanıtmak ve anlamadığı konularda yardımcı olarak sınıf ortamına uyumunu kolaylaştırmak.
- **Puanlama Kriterleri:**
  - **20 Puan:** Öğrencinin uyumunu kolaylaştıracak ve saygı/hoşgörü içeren iki somut olumlu davranış açıklanmıştır. (10 + 10 Puan)
  - **10 Puan:** Yalnızca bir olumlu davranış tam açıklanmıştır.
  - **0 Puan:** Olumsuz veya ilgisiz ifadeler kullanılmıştır.

Soru 4 Dereceli Puanlama Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  a. Kullanılmamış veya temiz durumdaki ders kitaplarımı, okuma kitaplarımı ve kırtasiye malzemelerimi bağış kutusuna teslim etmek.
  b. Okulda düzenlenecek kermese evde hazırlanan yiyeceklerle destek vermek veya harçlığımdan bir miktarı yardım kumbarasına bağışlamak.
- **Puanlama Kriterleri:**
  - **15 Puan:** Bir 5. sınıf öğrencisinin seviyesine uygun, uygulanabilir iki farklı yardım fikri yazılmıştır. (7,5 + 7,5 Puan)
  - **7,5 Puan:** Uygun tek bir fikir yazılmıştır.
  - **0 Puan:** Uygulanamaz veya konu dışı cevap verilmiştir.

Soru 5 Dereceli Puanlama Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  - Afet dönemlerinde yapılan yardımlaşmalar, insanların zor zamanlarda yalnız olmadığını hissettirir. Toplum bireyleri arasındaki güven duygusunu tazeler, bağları kuvvetlendirir. Birlik ve beraberlik içinde hareket etmek kardeşlik bilincini artırır, toplumsal dayanışmayı sevgilendirerek milli birlik duygusunu zirveye taşır.
- **Puanlama Kriterleri:**
  - **15 Puan:** Yardımlaşmanın kardeşlik, sevgi ve güven duyguları üzerindeki birleştirici etkisi tam ve akıcı bir dille açıklanmıştır.
  - **8-10 Puan:** Açıklama yüzeysel yapılmış ancak temel kavramlara vurgu yapılmıştır.

- **0 Puan:** Konuyla ilgisiz veya yetersiz açıklama yapılmıştır.

Soru 6 Dereceli Puanlama Anahtarı (20 Puan)

- **Model Cevap:**
  a. **Deniz kıyısında yer alması:** Liman ticareti ve deniz turizminin gelişmesini sağlar; balıkçılık faaliyetlerini artırır.
  b. **Önemli ulaşım yollarının kesişiminde bulunması:** Sanayi ürünlerinin ve ham maddelerin taşınmasını kolaylaştırarak ticaret ve sanayinin gelişmesine katkı sağlar. *(Verimli ova cevabı verilirse: Tarımsal üretimi ve tarıma dayalı sanayiyi geliştirir.)*
- **Puanlama Kriterleri:**
  - **20 Puan:** Göreceli konum özelliği ve bunun ekonomik faaliyete sağladığı doğrudan katkı net iki madde halinde doğru açıklanmıştır. (10 + 10 Puan)
  - **10 Puan:** Yalnızca bir konum özelliği ve ekonomik etkisi doğru açıklanmıştır.
  - **0 Puan:** Göreceli konum ile ekonomik faaliyet ilişkilendirilememiştir.